

ENGELS AUGUST BEBELILLE

Hubertusburgiin

Lontoossa 20. kesäkuuta 1873

Hyvä Bebel!

Vastaan ensiksi Teidän kirjeeseen, sillä Liebknechtin kirje on vielä Marxilla eikä hän voi nyt ryhtyä sitä etsimään.

Ei se ollut Hepner, vaan komitean allekirjoittama Yorckin kirje Hepnerille, mikä sai meidät täällä pelkäämään, että puoluejohto — joka onnettomuudeksi on läpeensä lassallelainen — käyttää hyväksi Teidän vankeuttanne muuttaakseen »Volksstaatin» joksikin »rehellisen» »Neuer Social-Demokratin»³⁶³ tapaiseksi. Yorck tunnusti suoraan noiden suunnitelmien olemassaolon, ja kun komitea otti itselleen oikeuden nimittää ja erottaa toimittajia, niin vaara oli epäilemättä riittävän suuri. Edessä ollut Hepnerin karkotus³⁶⁴ lujitti noita suunnitelmia vieläkin enemmän. Tällaisessa tilanteessa meidän piti tietää aivan tarkalleen, miten asia oli; siitä johtui tämä kirjeenvaihto...

Teidän ei pidä unohtaa, että Hepner ja vielä suuremmassa määrin Seiffert, Blos ym. ovat suhteessa Yorckiin aivan toisenlaisessa asemassa kuin Te ja Liebknecht, puolueen perustajat; jos Te voitte yksinkertaisesti jättää huomiotta tuollaiset esitykset, niin heiltä tuskin voidaan vaatia samaa. Puoluejohdolla on sentään tietty muodollinen valvontaoikeus puolueen äänenkannattajaan; *Teidän* suhteenne tätä oikeutta ei toteutettu, mutta tällä kertaa siihen on epäilemättä yritetty turvautua, vieläpä puolueen vahingoksi. Sen vuoksi olemme katsoneet velvollisuudeksemme tehdä kaikkemme tämän estämiseksi.

Hepner saattoi tehdä toisarvoisia taktisia virheitä, varsinkin sen *jälkeen* kun oli saanut komitean kirjeen, mut-

ta asiallisesti katsoen meidän täytyy myöntää empimättä hänen olevan oikeassa. En voi myöskään moittia häntä heikkoudesta, sillä jos komitea antaa hänen selvästi ymmärtää, että hänen täytyy jäädä pois toimituksesta, ja lisää, että muuten hän joutuu työskentelemään Blossin alaisena, niin en näe, millä tavoin hän voisi vielä tehdä vastarintaa. Eihän hän voinut linnoittautua toimitukseen uhmataksaan komiteaa. Johtoportaan tiukkasanaisen kirjeen jälkeen pidän jopa anteeksiannettavina Hepnerin mielenilmauksia »Volksstaatissa», joita Te lainaatte ja jotka vielä aikaisemmin tekivät minuun epämiellyttävän vaikutuksen.

Joka tapauksessa sen jälkeen kun Hepner vangittiin ja hän joutui lähtemään Leipzigiin, »Volksstaat» on tullut selvästi huonommaksi, ja komitea menetteli paljon oikeammin, jos sen sijaan että riitelisi Hepnerin kanssa, tukisi häntä kaikin tavoin. Komitea vaati muuttamista, että »Volksstaatin» toimitustapaa muutettaisiin, että tieteellisiä artikkeleita ei painettaisi vaan korvattaisiin pääkirjoituksilla à la »Neuer Social-Demokrat», ja *uhkaili suoranaisilla pakkotoimilla*. En tunne lainkaan Blossia, mutta jos samainen komitea on nimittänyt hänet samanaikaisesti, niin voidaan olettaa, että se on löytänyt mieleisensä henkilön.

Mitä tulee puolueen suhtautumiseen lassallelaisuuteen, niin Te tietysti voisitte päättää parhaiten, mitä taktiikkaa eri tapauksissa on käytettävä. Mutta tulee ottaa huomioon myös seuraava. Kun joutuu, kuten Te, jossain määrin kilpailemaan Saksan yleisen työväenyhdistyksen kanssa, voi helposti käydä niin, että kiinnittää liiaksi huomiota kilpailijaan ja tottuu kaikissa asioissa ajattelemaan ennen kaikkea sitä. Mutta Saksan yleinen työväenyhdistyksen ja Sosialidemokraattinen työväenpuolue ovat yhä vieläkin vain mitättömänä vähemmistönä Saksan työväenluokassa. Meidän monivuotisen kokemuksen vahvistaman mielipiteemme mukaan taas oikeaa taktiikkaa propagandassa ei ole se, että vastustajalta voitetaan milloin siellä, milloin täällä yksilöitä tai järjestön jäsenryhmiä, vaan se, että vaikutetaan laajoihin, järjestöön kuulumattomiin joukkoihin. Yksi veres mies, jonka olemme itse nostaneet koskemattomasta maaperäs-

tä, on arvokkaampi kuin kymmenen lassallelaista loikkaria, jotka aina tuovat mukanaan puolueeseen virheellisten katsomustensa aineksia. Kun voitaisiin saada vain joukot ilman niiden *paikallisia johtajia*, niin se menisi vielä mukiin. Mutta valitettavasti joudutaan aina ottamaan kaupanpäällisiksi kosolti tuollaisia johtajia, joita sitovat heidän aikaisemmat julkiset esiintymisensä, elleivät aikaisemmat katsomuksensakin, ja jotka haluavat hinnalla millä hyvänsä näyttää, etteivät he ole luopuneet periaatteistaan, vaan että päinvastoin juuri Sosialidemokraattinen työväenpuolue saarnaa *todellista* lassallelaisuutta. Juuri sellainen onnettomuus tapahtui Eisenachissa — siihen aikaan se oli ehkä kiertämätön onnettomuus — mutta puoluetta nuo ainekset ehdottomasti vahingoittivat, ja on vielä kyseenalaista, eikö puolue olisi nykyisin ainakin yhtä voimakas ilman niitäkin, jotka siihen silloin liittyivät. Joka tapauksessa se olisi mielestäni vahingoksi, jos nuo ainekset saisivat täydennystä.

Ei saa antaa »yhdistymis»huutojen hämmentää itseään. Juuri ne, jotka pitävät eniten ääntä tuosta tunnuksesta, ovatkin pahimpia riitapukareita; sellaisia ovat sveitsiläisen Juran nykyiset bakuninilaiset, kaikkien hajaannusten alkuunpanijat, jotka eivät pidä mistään niin kovaa ääntä kuin yhdistymisestä. Nuo yhdistymisfanatikot ovat joko lyhytnäköisiä ihmisiä, jotka haluavat yhdistää kaikki ja kaiken yhdeksi sekasotkuksi, jonka ei tarvitse muuta kuin vain vähän seisoa, kun erilaiset yhteiseen kattilaan heitetyt ainekset joutuvat keskenään vieläkin kärkevämpään ristiriitaan (teillä Saksassa ovat siitä erinomaisena esimerkkinä ne herrat, jotka saarnaavat työläisten ja pikkuporvarienv sovittamista); tai he ovat ihmisiä, jotka haluavat tietämättään (kuten esimerkiksi Mülberger) tai tietoisesti vääristellä liikettä. Juuri sen vuoksi pinttyneet lahkolaiset ja pahimmat rettelöitsijät ja hylkiöt pitävät tiettyinä hetkinä yhdistymisestä suurempaa ääntä kuin kutkaan muut. Kukaan ei ole elämämme aikana tuottanut meille suurempia ikävyyksiä ja juonitellut meitä vastaan enemmän kuin nuo kirkuvat yhdistymisen saarnaajat.

Jokainen puoluejohto pyrkii tietysti saamaan menestystä, ja se on oikein hyvä. Mutta on tilanteita, jolloin

pitää olla miehuullisuutta uhrata *viipymätön* menestys tärkeimpien asioiden hyväksi. Varsinkaan sellainen puolue kuin meidän puolueemme, jonka lopullinen menestys on ehdottomasti turvattu ja joka on meidän aikamme ja meidän nähtemme kasvanut niin valtavasti, ei lainkaan kaipaa aina ja ehdottomasti viipymätöntä menestystä. Katsokaa esimerkiksi Internationaalia. Kommunin jälkeen sillä oli valtavaa menestystä. Suunnitetaan säikähtäneet porvarit pitivät sitä kaikkivoipana. Itse Internationaalin omat joukot luulivat, että niin tulee jatkumaan aina. Me tiesimme varsin hyvin, että täyteen puhalletun rakon *piti* haljeta. Internationaaliin oli imeytynyt kiinni kaikenlaista roskaväkeä. Siinä olleet lahkolaiset tulivat röyhkeiksi, väärinkäyttivät Internationaaliin kuuluvuuttaan ja luulivat, että heille ovat sallittuja suurimmatkin tyhmyydet ja halpamaisuudet. Me emme sitä sietäneet. Tietäen mainiosti, että tuon rakon *täytyy* jolloinkin haljeta, me emme pyrkineet lykkäämään katastrofia, vaan pyrimme johtamaan Internationaalin siitä pois puhtaana ja väärentämättömänä. Haagissa rakko halkesi, ja Te tiedätte, että suurin osa kongressin osanottajista matkusti kotiinsa tuntien pahasti pettyneensä. Melkein jokainenhan näistä pettyneistä ihmisistä, jotka olivat kuvitelleet löytävänsä Internationaalissa yleisen veljeyden ja sovinnon ihanteen, olivat käyneet kotonaan vieläkin ankarampaa tappelua kuin se, mikä syntyi Haagissa! Nyt lahkolaishenkiset rettelöitsijät saarnaavat sovinnollisuutta ja huutavat, että me olemme riitaisia ihmisiä, diktaattoreja! Mutta jos olisimme esiintyneet Haagissa sovittelevasti, jos olisimme hämänneet kiertämättömäksi käyneen jakautumisen, niin minkälaisia olisivat olleet seuraukset? Lahkolaiset, ts. bakuninilaiset, olisivat saaneet käytettäväkseen liiemmän vuoden tehdäkseen Internationaalin nimissä vieläkin suurempia tyhmyyksiä ja ilkeyksiä, ja kehittyneimpien maiden työläiset olisivat kääntäneet inhoten selkänsä; rakko ei olisi haljennut, vaan se olisi vähitellen kutistunut kokoon neulanpistojen vahingoittamana, ja seuraava kongressi, jossa kriisin kuitenkin olisi pitänyt puhjeta, olisi muuttunut erittäin säädyttömien ja skandaalimaisten persoonallisten riitojen areenaksi,

koska *periaate* olisi uhrattu jo Haagissa! Silloin Internationaali olisi todellakin tuhoutunut, sen olisi tuhonnut »yhtenäisyys!» — Mutta me sen sijaan suoriuduimme mädistä aineksista kunnialla (viimeisessä, ratkaisevassa istunnossa läsnä olleet Kommuunin jäsenet sanovat, ettei mikään Kommuunin istunto ollut tehnyt heihin niin voimakasta vaikutusta kuin tämä oikeudenkäynti Euroopan proletariaatin kavaltajia vastaan); olemme antaneet heidän valehdella, parjata ja juonitella parhaansa mukaan kymmenen kuukautta, mutta mihin se on johtanut? Nuo Internationaalin valtaenemmistön näennäiset edustajat ilmoittavat nyt itse, etteivät he rohkene tulla seuraavaan kongressiin (yksityiskohtaisemmin kirjoituksessa, joka lähetetään tässä oheisena »Volksstaatille*»). Ja jos joutuisimme toistamaan tekomme, niin menettelisimme ylipäänsä samalla tavalla; taktilliset virheet ovat tietenkin aina mahdollisia.

Joka tapauksessa olen varma siitä, että parhaat ai-nekset lassallelaisten joukosta tulevat itse aikaa myöten luoksenne, ja siksi ei olisi järkevää korjata hedelmää ennen kuin se on kypsynyt, kuten valeyhdistäjät tahtovat tehdä.

Muuten jo Hegel-vanhus sanoi: puolue todistaa elinvoimaisuutensa sillä, että se ei pelkää *kahtiajakautumista* ja kestää tuon jakautumisen.** Proletariaatin liike käy väistämättä erilaisten kehitysasteiden läpi; jokaisella asteella osa ihmisistä juuttuu eikä mene etemmäksi. Juuri tämä vain selittääkin sen, miksi »proletariaatin solidaarisuus» toteutuu käytännössä kaikkialla erilaisina puoleryhmittyminä, jotka taistelevat keskenään elämästä ja kuolemasta samalla tavalla kuin kristilliset lahkot julmien vainojen aikana Rooman valtakunnassa.

Teidän ei pidä unohtaa myöskään sitä, että jos esimerkiksi »Neuer Social-Demokratilla» on enemmän tilaajia kuin »Volksstaatilla», niin se johtuu siitä, että jokaiselle *lahkokunnalle* on ehdottomasti ominaista fanatismi, ja tuon fanatistisen ansiosta — erittäinkin siellä, missä lahkokunta on uusi (kuten esimerkiksi Saksan yleinen

* *F. Engels. Aus der Internationalen. Toim.*

** *G. W. F. Hegel. Phänomenologie des Geistes, kohta »Die Wahrheit des Aufklärung». Toim.*

työväenyhdistys Schleswig-Holsteinissa) — se saavuttaa paljon suurempaa hetikohtaista menestystä kuin puolue, joka ilman mitään lahkolaisia kummallisuuksia edustaa mutkattomasti todellista liikettä. Mutta fanatismi on sen sijaan lyhytikäistä.

Lopetan, posti lähtee. Kiireessä vielä eräästä asiasta: Marx ei voi ryhtyä käsiksi Lassalleen³⁶⁵ ennen kuin lopettaa ranskalaisen käännöksen* (suunnilleen heinäkuun lopussa), sitä paitsi hän tarvitsee ehdottomasti lepoa, sillä hän on kovin rasittunut.

Te otatte vankeutenne stoalaisesti ja opiskelette, se on mainiota. Olemme kaikki ennakolta iloisia, että ensi vuonna näemme Teidät täällä.

Sydämelliset terveiset Liebkechtille.

Vilpittömästi Teidän

F. Engels

*Vali'ut teokset kolmessa osassa,
2. osa, s. 392—395*

* — Pääoman I osan. *Toim.*